

Nov udarec marksizmu

Menda bo vendar enkrat konec marksističnemu vzdihovanju. Padala je namreč njihova postojanka za postojanko, a oni so kar naprej zmagovali in kričali, da je blizu njihov dan.

Po 20. letih njihovega nekontroliranega delovanja v javnih delavskih ustanovah so končno tudi v naši državi prišli narodni delavski pokreti in marksiste vrgli iz teh ustanov.

Padli so v Beogradu, Skoplju, Ljubljani, padli so tudi drugod. A vseeno so svojim razrednim vrstam na vso moč glasno pripovedovali, da bodo vse izgubljeno prav v kratkem z lastno močjo nazaj osvojili. Tako so znali lagati, da so nekateri res verjeli njihovemu zvitemu pripovedovanju.

Zanašali so se najprej na rdečo Španijo, potem na ljudsko frontaško Francijo, na demokratsko Anglijo in na »svobodoljubne sovjetke«. Ti jih bodo rešili, ti jim bodo njihove stolčke zopet nazaj priborili. Danes rdeče Španije ni več, Francija marksiste preganja, za Anglijo so to bagatelna vprašanja brez važnosti, a »svobodoljubna Sovjetija« se je zvezala z nacionalistično Nemčijo v posmeh vsej demokraciji.

Kadarkoli se je veter na domačih tleh nekoliko izpremenil, vselej so upali, da bodo ta veter zajeli v svoja jadra. Globoko so zadihali ob odhodu Stojadinovića, prešerno ob hrvaškem sporazumu. Zopet so verovali, da je prišel njihov dan. Nadejali so se, da jih bude demokracija v državi rešila. Pri tem so pozabili samo na to, da s sporazumom prihaja tista prava demokracija in svoboda jugoslovanskih narodov, ki so jo marksisti z ostalimi ljudskimi sovražniki in izkoriščevalci vedno k tlom tiščali. Pozabili so na pretekla desetletja, ko so se vezali z vsemi sovražniki naroda in obenem delavskega stanu in z njimi vred pomagali zatirati njihove narodne pravice.

Kdo se bo zato čudil, če sporazum med Srbi in Hrvati pomeni nov udarec za marksizem. Svobodni narodi se otrešajo pijavk, otrešajo pa se tudi vseh tistih, ki so pijavke nastavljali na zdravo narodno telo. Mi smo v članku »Nepravilno veselje« že v naprej nakazali, kako se morajo stvari nujno razvijati tako, da bo v svobodnem narodu v svojih zadevah odločeval svobodni delavski stan, ki bo čutil z narodom, namesto da se obeha na razna breznarodna in celo protinardna internacionalistična dejstva.

Ob stvorjenem sporazumu so marksisti jadrno iskali zatočišča v pristanu novih ministrov, apelirali na njihov demokratični čut in zahtevali zase izgubljene postojanke. Po sestankih, shodih in po časopisih so na široko razglabljali o novi zarji, ki jim je s sporazumom vžela. Mnogo so računali na novega ministra za socialno politiko g. Budisavljevića.

Minulo je nekaj tednov od sklenitve sporazuma. Hrvaški narod polagoma prevzema pose, ki spadajo v njegovo kompetenco. Prevzema tudi delavske socialne institucije v znamenju prave demokracije in svobode narodno zavednega delavstva. Minister za socialno politiko je prav te dni razrešil upravni odbor in celotni plenum zagrebške Delavske zbornice, ki je bil sestavljen v ogromni večini iz pristašev marksizma, in je na njihovo mesto imenoval nov plenum in novo upravo Delavske zbornice. Ta akt je izvedel na osnovi istih pooblastil finančnega zakona, po katerih je prejšnji minister za soc. politiko preimenoval ljubljansko Delavsko zbornico. Važno je tu poudariti, da so marksisti v boju za osvojitve Delavskih zbornic ministru dr. Budisavljeviću prikazovali tak način preimenovanja na osnovi teh določil kot protizakonit in da so verovali, da jim bo g. minister verjel.

Delavska zbornica v Zagrebu je tako prešla v vodstvo Hrvatske narodne delavske organizacije in je s tem zadala jugoslovanskemu unitarističnemu marksizmu krepek udarec. Udaril jih je tisti, pri katerem so iskali še zadnje pomoči.

Mi to preimenovanje pozdravljamo kot dosledni nasprotniki brezdomovinskega marksizma, ker je nedvomno poročstvo, da končen obračun z marksizmom sploh pri nas ni več daleč.

Za avtonomijo slovenskih delavskih ustanov

S sporazumom, ki ga je vlada Dražice Cvetkovića napravila z voditeljem hrvaškega naroda Dr. Mačkom, je določeno, da se kompetence v socialno političnih zadevah za teritorij nove Hrvatske banovine prenesejo na to banovino. Samo po sebi preidejo tako kot izključno pod ingerenco pristojnih hrvaških oblasti vse delavsko-socialne in delavsko-zaščitne ustanove, ki nosijo javno praven značaj. To se pravi, da bo poslej za teritorij hrvaške banovine za ustanove kakor so Delavska zbornica, Borza dela, OUZD, izseljeniški komisariat Hrvatska za svoj teritorij v vseh zadevah odločala sama. Odločala bo glede njihove ureditve, glede njihovega finansiranja kakor tudi glede razpolaganja z odvšnim denarjem.

Mi smo s sporazumom med Srbi in Hrvati iskreno veseli, toda moramo poudariti, da bi država ne bila pravično urejena, če bi enemu narodu dajala večje pravice kakor drugemu. Hočemo poudariti, da imamo Slovenci in da ima slovenski delavski stan iste pravice do

življenja, kakršne imata ostala dva jugoslovanska naroda v tej državi. Krivično bi bilo zato, če bi se sporazum, sklenjen za hrvaško banovino, ne uveljavil tudi za slovensko banovino. Tudi bi bilo abnormalno stanje, če bi n. pr. minister za soc. politiko imel na teritoriju srbskega in slovenskega naroda drugačne pravice kakor pa na teritoriju hrvaškega naroda. Kot predstavniki slovenskega narodnega delavskega pokreta se tako nujno moramo zanimati posebno za poprišče soc. politike in zahtevati, da imamo Slovenci enakopravno stališče s Hrvati in Srbi.

Ob nemogočih razmerah, da so se delavsko socialne institucije za hrvaško decentralizirale, a istočasno ostanejo v Zagrebu samem centralizirani Okrožni uradi za zavarovanje delavcev in izseljeniški komisarijati, ter da tako za nas odločujejo drugi v teh centralnih institucijah, smo prisiljeni, da zahtevamo v interesu enakopravnosti našega naroda in našega delavstva decentralizacijo Okrožnih uradov in izse-

ljenjskih komisarijatov; v nujni povezanosti s to zahtevo pa je tudi druga, da se decentralizirajo tudi one delavske socialne institucije, katerih centrale so sedaj v Beogradu, to je Borze dela in Delavske zbornice. Ob doslednem izvajanju sporazuma in tolmačenja prenosa kompetenc na hrvaško banovino je namreč vsaka druga rešitev nemogoča in ne sprejemljiva.

Mi smatramo, da smo bili Slovenci, kar se tiče socialne zakonodaje in upravljanja socialnih zavodov, ves čas obstojanja Jugoslavije prvi poborniki in da moremo svoje zmognosti prav uveljaviti in svojim razmeram prav prilagoditi šele tedaj, kadar bomo na svoji zemlji o vsem tem sami gospodarili. Mi vemo, da bodo tudi po prenosu socialno političnih kompetenc na slovensko banovino nam Slovincem, Hrvatom in Srbom ostale nekatere stvari nujno skupne. O teh pa se hočemo svobodno porazgovoriti, da bo v skupnost včlenjeno to, kar je celoti koristno in posameznim narodom ne v škodo.

Prelom

Kar smo pričakovali in kar se je zgoditi moralo, se je končno zgodilo.

»Delavska pravica« št. 42, prinaša vodilni članek »katoliška skupnost«. V tem članku se »Delavska pravica« v imenu JSZ razpisuje o slovenski katoliški skupnosti. Trdi, da je ves čas odkar je na slovenskem katoliški tabor organiziran, v njem neka stalna napetost in priznava, da so nosilci te stalne napetosti krščanski socialisti. To jim tudi mi priznavamo. V članku na dolgo razpravljajo o delavskem razredu, govori o razrednem boju, piše neistinito o vlogi dr. Janeza Kreka v našem javnem življenju in hoče celo prikazati, da je katoliška skupnost hotela ubiti Kreku njegovo častno ime. Po dolgem omahovanju so končno spoznali, da pri katoliški skupnosti slovenskega naroda prav za prav nimajo ničesar več iskati, ker je »Dr. Krekovim učencem« danes lahko žal za vsa leta, ko so služili kot pripraga za utrditev politične smeri na slovenskem zaradi prelepega gesla katoliške skupnosti. Saj je tako rekoč cela generacija zgrešila svoje poslanstvo. Tej generaciji se njen dan že močno nagiba v globoko popoldne.

»Težke preizkušnje smo prestali krščanski socialisti v zadnjih desetih letih. Vzdržali smo na braniku slovenske demokracije vse dni. Malo smo si priborili, še manj izgubili, toda svojo čast smo le ohranili. Pri vsem tem pa smo se le marsikaj naučili, da bomo v bodoče brez voditeljev sami določevali svojo politično pot, o kateri smo prepričani, da bo boljša, kot je bila ona zadnjih desetih let. Nikoli ne bomo pozabili, s kakšnim nepotvorjenim obrazom se je izkazala v španski krizi, s kakšno žonglersko lahkoto se je vrgla ob vsaki priliki v najodvratnejši tabor. Če nazadnje pomisli krščansko socialistično delavstvo, da bi v letošnjem letu moralo zgubiti še svojo zadnjo civilno pravico: JSZ. Kako ne bi bilo po vsem tem vse krščansko socialistično delavstvo in vsi krščanski socialisti dolžni pluniti samemu sebi v obraz, če bi iz bogve kakšnih razlogov še vztrajali

privezani na trhla vesla stare galere.

Problem katoliške skupnosti, kot ga rešujemo pri nas, je zadnji odmev bojev, ki so drugod že dobojevani v tem smislu, da katoliška skupnost v političnem smislu obstojati ne more.

Mi smo cilje JSZ poznali. Vedeli smo, da se za strokovnim pokretom te organizacije skrivajo politične ambicije in koristolovstva nekaterih posameznikov, ki so izza kulis dejansko vodili JSZ. Vedeli smo, da bo ob prvi priliki ta strokovna organizacija svoje pravo politično lice, ki ga je vedno tako trdovratno zakrivala pred delavstvom, razkrila in delavstvo pozivala, da nastopi proti slovenski skupnosti za njeno politično linijo.

Mi se s to stvarjo ne bomo nadalje pečali. Poudarjamo le, da isti duh združuje, različen razdvaja. JSZ razdvaja od katoliške skupnosti njeno marksistično navdahnjenje in jo tira v politiki za to v borbo proti slovenski katoliški skupnosti in v naročje tretjega tabora, o katerem je zadnjič pisala »Straža v viharju«. Tretji tabor pa je isto, kar je bila nedavno ljudska

fronta v raznih deželah in s katero je tudi JSZ takrat simpatizirala. Tretji tabor je boljševiška iznajdba za nove čase, je nova parola za varanje ljudstva.

Smelo rečemo, da »Delavski pravici« in JSZ ni nič ne za katoliško skupnost ne za prave slovenske interese, ampak za prikrit uvoz boljševiške miselnosti med naš narod in za cepljenje naših že itak tako zelo majhnih moči. To pa ni v korist ne slovenski skupnosti ne katoliški skupnosti, ne delavskemu stanu, ampak je le delo razdiračev.

Rečemo še to, da je vendar prav, da so pokazali, kaj hočejo. Da so po mnogem tajeju priznali, da so to kar so, namreč lastna politična frakcija. Škoda je, da so delavstvo tako dolgo varali in mu to tajili. Uverjeni pa smo, da jim delavstvo ne bo sledilo. Tako kakor so doživeli poraz praktično lanske leto ob decemberskih volitvah, ko so se dejansko odcepili od skupnosti, tako ga bodo doživeli tudi sedaj, ko so to odcepitev formalno razglasili. Narod in delavstvo ve, da je treba sile združiti in obračati hrbet onim, ki ga razcepljajo.

JSZ je z narodom prelomila, narod bo prelomil z JSZ.

Zagrebska DZ razpuščena

Ban banovine Hrvatske je s svojim odlokom razrešil dolžnosti vse dosedanje člane Delavske zbornice v Zagrebu in njihove namestnike. Obenem je postavil nove člane in tudi njihove namestnike. V celem je bilo imenovanih 60 članov in prav toliko namestnikov, vendar pa zaenkrat še ni razvidno, katerim strokovnim organizacijam pripadajo novi člani Delavske zbornice. Skoraj verjeten pa je sklep, da so najmanj v veliki večini člani Hrvaškega radniškega saveza, ki je član dr. Mačkovega hrvaškega narodnega gibanja. V dosedanji upravi so imeli veliko večino socialisti, ki so si tam uredili tudi zbornico kot preskrbovališče za svoje voditelje, ki so preradi zapirali vrata v

zbornico drugim delavskim organizacijam, zlasti pa HRS-u, ki se je zadnja leta razvil v najmočnejšo delavsko organizacijo na Hrvaškem.

Zanimivo bo slišati, kaj bodo k temu rekli salonski socialisti, ki nočejo priznati, da so izgubili tla pod seboj, in se vedno kot fanatični nasprotniki demokracije sklicujejo na demokratska načela, ki bi morala po njihovem mnenju veljati tudi v Delavskih zbornicah. Čeprav so vedno znali poudarjati demokratskost hrvaških narodnih voditeljev, bodo morali spoznati, da je marksizem nesnaga, katero hočejo tudi na Hrvaškem počistiti iz svojih ustanov in zavodov.

DOMAČE NOVICE

Volitve v senat, občine, banovine in skupščino

Kakor znano, so volitve za senat že razpisane. Te volitve imajo velik pomen, ker se razpis samih volitev dokazuje, da se z dosego sporazuma hitro vračamo v normalno politično življenje. Razpis teh volitev, za katere je po volilnem zakonu treba najmanj priprav, da bo vlada tudi druge volitve izvedla čimprej.

Priprave za senatne volitve so v polnem teku. Kaže, da bodo vse vladne skupine pri senatnih volitvah nastopile s skupnimi kandidatskimi listami v vseh banovinah.

Kakor hitro je vlada razpisala volitve v senat, so nekateri politični krogi postali že nestrpni zaradi poslaniških volitev in bi jih radi imeli čimprej. Na te zahteve in želje je odgovoril sam predsednik vlade Dragiša Cvetković na nedeljskem stranknem zborovanju v Skoplju, ko je čisto jasno naznačil vrstni red bodočih volitev v državi. Po izjavi predsednika vlade bodo senatnim volitvam sledile občinske volitve, tem volitve samoupravnih banovinskih zborov in nazadnje pridejo na vrsto volitve v narodno skupščino. Tako sedaj vsak lahko sam ugotovi, v katerem časovnem razdobju se bodo vse te volitve mogle izvršiti.

Vse navedene volitve se bodo izvršile po novih zakonih, ki jih že izdeluje pravosodni minister s političnim odborom ministrov. Glede volitev za mestne občine v vladi še ni padla nobena odločitev.

V vladi sami, v kateri je po izjavi podpredsednika vlade dr. Mačka »atmosfera polnega zaupanja in pristranskega sodelovanja«, poleg vseh številnih problemov, ki jih pred njo postavlja skoro vsak dan čas, v katerem živimo in vojno stanje v enem delu Evrope, zavzema trenutno največ dela v posameznih ministrstvih vprašanje prenosa kompetenc od teh ministrstev na banovino Hrvatsko. Do sedaj so na banovino Hrvatsko prenešeni samo še posli pravosodnega ministrstva.

Vprašanje slovenske banovine

S končno organizacijo banov. Hrvatske se seveda vedno bolj postavlja vprašanje slovenske banovine, ki ima, kakor vedno svoje vnete zagovornike, več ali manj dobrohotne opazovalce, pa tudi zagrizene nasprotnike. V vladni skupini sami, to lahko mirno rečemo, zagrizenih nasprotnikov slovenske banovine ni! Pač pa so še zelo različna mišljenja o tem, kdaj naj se prenesejo kompetence na slovensko banovino, da bi bila ureditve slovenske banovine na vseh straneh najbolj sprejeta, tako da bi bilo tudi za državo življenje najkoristnejše. Lahko rečemo, da so zastopniki slovenskega naroda v načelu s prenosom kompetenc na slovensko banovino že uspeli, kar dokazujejo komisije, ki tozadevne uredbe izdelujejo.

Vlada, ki jo poleg JRZ in HSS podpirajo še zemljoradniki in SDS, poleg problemov, ki jih mora reševati s prenosom kompetenc na banovino Hrvatsko, posveča vso pozornost tudi drugim vprašanjem, predvsem gospodarskega in socialnega značaja. Najboljši dokaz za to so številne uredbe, ki jih je vlada že izdala v zaščito gospodarsko in socialno šibkejših slojev.

Dr. Korošec v Skoplju

Skopljska javnost je nenadni prihod dr. Korošca zelo simpatično sprejela. Kadar je on spregovoril, je vse prisluhnilo in ga odobravalo. Politične prilike v Južni Srbiji niso pač rožnate in so politična mnenja tu doli precej deljena, a resnica je, da tu doli še noben politik, ki bi bil toliko časa notranji minister, kot je bil dr. Korošec, ni bil s takim navdušenjem sprejet kakor on prošlo nedeljo. Videlo se je, da se tudi kot notranji minister ni osovražil. To se je videlo zlasti pri velikem večernem banketu v Oficirskem domu. Ko se je on dvignil, je vse prisluhnilo. Kratka je bila njegova izjava a jedrnata:

»Ne govorim kot separatist in ne kot partizan, ampak kot človek in državljani naše lepe države in kot tak naj napijem naši vojski, katere zastopnik je tu med nami. Težki so časi, vsi delamo, da ostanemo nevtralni, a eno vemo vsi od naj-severnejše točke naše države pa do skrajnega juga: Naša je ta zemlja, naša ta lepa država, naš je mladi kralj, naša je dinastija, pa tudi naša vojska je popolnoma naša. Naj živi naša srbsko-hrvatsko-slovenska vojska, ker ona je naša in v njo zaupamo vsi!«

Val navdušenja je zavel po dvorani in v naslednjih dneh smo slišali tukajšnji Slovenci govoriti: »Če ste pa Slovenci taki, kakor je dr. Korošec govoril, bomo pa poslednji kotic vaš zemlje branili.«

Iz Beograda

Centralno tajništvo delavskih zbornic je za ves delavski stan jako važna ustanova. Je najvišji forum delavskih socialno-političnih ustanov, preko katerih delavstvo vrši prizadevanje izboljšanja svojih pisanih pravic in gmotnega položaja. Ta ustanova je matična točka mnenj, predlogov in zahtev delavstva, prav iz vseh delov države. V pisarnah te ustanove je dokazana razlika posameznih stanov, vsa trenja med njimi, uspehi in neuspehi gospodarskega rivala.

Ta ustanova je in mora biti last vsega delavstva brez ozira na morebitne raznolikosti mišljenja o ureditvi družbe. Stati mora vzvišeno nad medsebojnimi trenji in biti kašipot napredka na vseh področjih delavskega javnega udejstvovanja. Ni tolike važnosti kdo jo vodi, važno je kako se vodi in če ima v vidu ves delavski stan enako, če se vse gospodarske podvige od katerekoli grupe delavskih organizacij, enako jemlje v obzir in jih z enako voljo tudi rešuje.

Na ramenih uslužbenstva te ustanove leži velika odgovornost. Njih delodajalec ni odbor nego vse delavstvo iz cele države. V njih rokah leži — v kolikor jim ne postavljajo meje činitelji izven njihovih sfer — razvoj gospodarskega in tudi kulturnega napredka delavskega stanu. Sedanji tajnik tov. Popović je ob priliki, ko so sedanji uslužbenci nastopili svojega mesta, lepo poudaril, da le po vestnosti in pravem razumevanju upravičenosti borbe za

enakopravnost delavskega stanu, bo ta ustanova v javnosti pri merodajnih činiteljih prišla do izraza in s pridnostjo uslužbenstva utemeljila svoj važen obstoj. Volje do dela uslužbenstvu ne primanjkuje, polje je jako hvaležno in častno, pričakujejo, da bodo od vseh, ki delavskemu stanu resnično dobro želijo, podprti, kadar bi bilo to v interesu delavstva samega potrebno. Upam, da ne pretiravam, če trdim, da vsi, ki so v službi javnih interesov te ustanove pripravljeni tudi na žrtve in da jim služba ni življenjski smoter, nego močna delavska zavest, da služijo v prvi vrsti le in edino delavstvu.

Do nedavnega so bili absolutni gospodarji te ustanove marksistični zastopniki. Če so oni tako gledali in v teh smernicah vodili to važno ustanovo, je težko reči. Samo bežen pregled knjižnice, ustvari vsakemu močan sum, da je bila ta ustanova vsega delavskega stanu — vrhovno gnezdo razširjenja marksistične ideologije med delavskimi masami. Iz nekaterih aktov naravnost kriči, da je bila v pre mnogih slučajih naravnost podrejena marksistični organizaciji in njenim težnjam.

Ljudje, ki sedaj vodijo ta važen faktor delavstva, hočejo in so tudi deloma že spremenili duh, ki je bil prej tu gospodar. Imajo močno ambicijo, da dajo ustanovi legitimacijo, ki jo po svoji važnosti mora imeti. Zavladati mora v nji duh resnične svobode in enakopravnosti za vse delavstvo. Osrednja

ZAHTEVAMO REVIZIJO ZAKONOV IN UREDB O: Inšpekciji dela Zaščiti delavcev Socialnem zavarovanju Minimalnih mezdah Volitvah obratnih zaupnikov Preskrbovanju brezposelnih delavcev

točka vsega dela mora biti in bo strokovne akcije in samo ono, kar naj pripomore k delavskemu kulturnemu in gospodarskemu izboljšanju.

Pričakujemo, da bodo iz delavskih vrst nekateri iz prestižnih ozirov, delo, ki bo izvršeno v teh pisarnah, omalovaževali in delali težkoče, pričakuje mo pa tudi z močno vestjo, da danes delavstvo resno razmišlja o usodi svojega stanu, ter, da je toliko inteligentno, da se bo znalo takih motenj otresti in svobodno oceniti vrednost prizadevanja, sedanjih moči.

Zadnje štirinajst dni beleži socialno-politično delo močno razgibanost. V časopisju ste imeli priliko čitati, da so pred kratkim izšle štiri važne Uredbe jako aktualnega značaja za delavstvo v sedanjem položaju, ki je nastal vsled mednarodnih dogodkov. Zlasti je važen § 221 zakona o obrtih, ki je baš na radikalno posredovanje central. tajništva dobil drugačno, boljše obeležje.

Naši gozdovi in žage

Delavska zbornica v Ljubljani je izdala pod gornjim naslovom delo o gozdnem gospodarstvu in o socialnih razmerah in težnjah gozdno-žagarskega delavstva v Sloveniji kot prispevek k enakim raziskavanjem za področje vse države, ki so v načrtu centralnega tajništva Delavskih zbornic v Belgradu.

Delo stane din 15.- in ga vsem našim podružnicam, zlasti onim, katerih članstvo tvorijo gozdno-žagarski delavci, toplo priporočamo.

V kolikor si naši člani tega dela ne bi mogli nabaviti, bomo zato v našem listu v posameznih člankih objavili najvažnejše iz vsebine in sicer:

1. Gospodarski pomen gozda v Sloveniji.
2. Socialne razmere gozdno-žagarskih delavcev.
3. Predlogi delodajalcev in delavcev.
4. Socialno-politični ukrepi, ki so potrebni za zboljšanje položaja gozdno-žagarskih delavcev.

GOSPODARSKI POMEN GOZDA

Koliko ljudi preživlja in zaposluje v Sloveniji gozd?

V Socialnih problemih Slovenske vasi, II. zvezek, str. 115, kalkulira g. Hrovaj Maister, opira se na cenitve strokovnjakov, da znaša v Sloveniji letna zaposlitev pri naslednjih delih dnev: (Številke v oklepajih označujejo število delavcev, če bi bil zaposlen pri tem delu en delavec 200 dni. Ker zaposlitev ni tako enakomerna, je zaposlenih pri nekaterih delih več ljudi, a za krajšo dobo).

	Na leto tisoč dnev	
Drva, podiranje, izdelava v gozdu, dovoz	900	(4500)
Drva, žagane, itd. doma	300	(1500)
Tehnični les mehki, podiranje in obdelovanje v gozdu	350	(1750)
Tehnični les trdi, isto	150	(370)
Oglje	75	(370)
Ves les, spravilo in dovoz	1670	(8350)
Tehnični les, žaganje in pripravljajnje	350	(1750)
Splavljanje lesa	100	(500)
Dovažanje od žag do železniških postaj do kraja konzuma	500	(2500)
Naprava in popravilo drč, gozdnih poti, koč, popravilo žag itd.	200	(1000)
Oskrbovanje gozda (čiščenje, kultiviranje, drevesnice, škode po uimah, požari, čuvanje, ogledovanje itd.	490	(2450)

Nabiranje suhljadi, gozdnih zelišč, jagod, semen

750	(3750)
250	(1250)

Pribitki za neposredno in premalo predvideno 485 (2400)

Pri tem niso vštete zaposlitve pri lesni trgovini, prevažanju lesa po železnicah in predelovanju lesa (mizarska stroka).

Število zavarovancev socialnega zavarovanja.

V septembru leta 1937. je bilo zavarovanih v podjetjih z nad 5 delavci:

v gozdnih obratih	3587	delavcev
v žagarskih kombiniranih obratih	1479	»
v žagarskih obratih	3026	»
Skupno	8079	delavcev

Podpore delavcev vojakov

Ker se razni delavci, člani naše organizacije, osebno in pismeno obračajo na nas glede podpor, ki jih morajo dobiti za časa, ko so bili vpoklicani na določen ali nedoločen čas na orožne vaje, dajemo tu ponovno našemu članstvu na znanje, kar smo že v 40. številki z dne 30. septembra v našem glasilu objavili.

Delavec, ki je bil klican na orožne vaje, ima sledeče pravice do podpore, odnosno plače:

Ako je delavec, ki je bil klican na orožne vaje, v zadnjem letu pri istem gospodarju nepretrgoma zaposlen, obdrži plačo za 4 tedne (§ 221 obrtnega zakona). Ako pa v zadnjem letu ni bil skozi zaposlen, obdrži pravico do plače za prvi teden (§ 219 o. z.).

Delavec, ki je bil več kakor en teden, odnosno več kakor 4 tedne na orožnih vajah, pa dobi od javne borze dela isto podporo, kakor če bi bil brezposeln. Brezposelno podporo more dobiti tudi svojec že v času, ko je mož (delavec) na orožnih vajah.

Prosilec mora poleg delavske knjižice in prošnje za podporo še priložiti potrdilo občine, od kdaj in do kdaj je bil prosilec na orožnih vajah, ali če iste še ni odslužil.

Podpora se prosilec, ki so opravičeni do iste, izplačuje prvič 14 dni po vložitvi prošnje za 14 dni nazaj, pozneje pa za vsak teden, in to:

Delavec, ki je imel v zadnjih dveh letih 200 zavarovanih delavskih dni (8 mesecev), dobi 4 tedne podporo. Delavec, ki ima v zadnjem letu nepretrgano 12 mesecev članstva, dobi poleg spredaj omenjene podpore nadaljno podporo še 6 tednov. Če pa ima nepretrgano članstvo v zadnjih

Vseh zavarovancev v šumsko žagarski stroki je bilo takrat 8370. Ako se računa, da so zavarovana v šumsko žagarski stroki predvsem dela pod 3, 4, 5, 10, 11, 7 in 8 zgornje kalkulacije, računa kalkulacija z 8870 delavci.

Dne 30. maja 1939 je znašalo v Ljubljani število zavarovanih šumsko žagarskih delavcev 8100. Od teh je bilo 5034 žagarskih delavcev. Od teh jih je bilo zaposlenih 3803 v 141 večjih, 1231 pa v 645 manjših žagarskih obratih.

Vseh žag, ki so zavarovale junija 1939 delavstvo pri OUZD je bilo 786, vseh žag, ki imajo prijavljeno žagarsko obrt je bilo 1. 1928. 1070, vseh žag po katastru je bilo 1966.

dveh letih 24 mesecev, dobi podporo še 14 tednov.

Višina podpore je odvisna od meznega razreda in rodbinskega stanja.

Kdor je zavarovan od III. do VIII. kategorije (razred), mu pripada samicu 60 din tedensko, ako pa ima družino (najmanj 1 neprekrbljenega otroka), 70 din na teden. Od IX. do XI. kategorije dobi samic 90 din, z družino pa 110 din. Kdor pa je zavarovan v XII. meznem razredu, pa dobi kot samic 120 din, za družino 150 din tedensko.

Družinsko doklado dobi vsak prosilec v isti višini kot je omenjeno zgoraj, če ima enega ali več otrok.

Delavci - vojaški obvezniki, ki pa niso opravičeni do brezposelne podpore pri javni borzi dela, bodisi, da nimajo v zadnjih dveh letih 200 zavarovanih delovnih dni, ali da so, preden so šli na orožne vaje, vsled brezposelnosti izčrpali pripadajočo podporo, pa naj se svojci teh delavcev že med časom, ko je delavec še na orožnih vajah, prijavijo na svoji občini, katera vzame prosilca na zapisnik in se ga predlaga odboru za podeljevanje podpor (ta odbor se nahaja v vsakem srezu) ter bo tak delavec dobival podporo od države, in sicer za 15 dni naprej. Ta podpora znaša za prosilce, ki so v kraju z nad 20.000 prebivalci, 8 din, povsod drugod pa 5 din na dan. Pripomniti moramo še, da je do te podpore opravičen družinski član in to samo eden, za katerega je moral ta vojni obveznik skrbeti, to se pravi, da je odvisen od zaslužka njegovih rok. Za te svojce se smatra: žena, oče ali mati; ako ni teh, tudi teta ali stric, če jih je vojni obveznik prej res podpiral.

(Nadaljev. na 3. str.)

Naša borba - naša rast

Iz centrale

Pozivamo vse podružnice, ki tega še niso storile, da nam čimprej javijo število naročenih koledarčkov ZZZD za leto 1940.

Nadalje prosimo vse podružnične blagajnike, da centrali čimprej obračunajo vse še zaostale članarine.

Trbovlje

Na zadnji seji odbora, zaupnikov in podblagajnikov, ki se je vršila 15. t. m., je izčrpano poročal predsednik tov. Jesih o vseh tek. zadevah; opozoril je zlasti na to, da so se razmere že kolikortoliko uravnale in da zopet začnemo s polno paro nadaljevati v organizatoričnem delu. Pri tem se je nabralo toliko dela, da bo treba še več sej. Nujna potreba pa je, da se o vsem delu obvesti članstvo; ker na tem mestu radi obilice poročil ni dovolj prostora, se je sklenilo, da se zopet priredi širši članski sestanek in sicer v nedeljo, 22. t. m. v novi dvorani Društvenega doma ob 4. uri popoldne. Poročal bo tudi delegat iz Ljubljane. Naj vsak član pokaže svoje razumevanje za idealno delo naših funkcionarjev, katerim gre vse priznanje ter jim naj pokaže s svojo navzočnostjo vsaj nekoliko hvaležnosti. Potrebno je pa tudi, da se članstvo med seboj bolje spozna in naveže tovariške stike, da bomo vsi kakor ena družina.

V nadaljnjem poteku se je poročal o delu zaupnikov in podblagajnikov načelnik tov. Kunstelj, nakar je bila seja po kratki debati zaključena.

Torej, tovariši, ne pozabite na sestanek v nedeljo in pripeljite s seboj svoje prijatelje, ki imajo zanimanje za naš pokret.

Sv. Lovrenc na Pohorju

V nedeljo 22. oktobra po rani službi božji se vrši v gostilni Urbanc članski sestanek naše podružnice. Centralo ZZZD zastopa tov. Rozman iz Maribora. Vsi, ki se počutite, da ste delavci ne zamudite te priložnosti in pridite v obilnem številu.

Vuhred

V nedeljo 29. oktobra po rani službi božji bo ustanovni občni zbor podružnice ZZZD v okolici Vuhred. Zborovanje bo v gostilni Zgerm v Vuhredu. Delavci, člani in nečlani, vsi pridite. Boste slišali poročila pripravljalnega odbora, izvolili si bomo nov odbor ter pretresali vsa pereča vprašanja, ki nas vsaki dan, v borbi za naš črni kruh, tako kruto in vedno bolj prizadevajo. Govoril bo tudi naš tovariš Rozman Peter, delavski tajnik ZZZD iz Maribora. Zborovanje bo zelo važno. Tovariši, samo v slogi je moč in uspešna rešitev! Druge ni!

Maribor

V tekstilni tovarni »Teksta d. d.« na Tezmem je bilo odpuščenih 32 delavcev. Na posredovanje naših obratnih zaupnikov so bili odpuščeni večina samski delavci in pa kmečki sinovi. Bati pa se je v tem tednu še večje redukcije obrata. Ker se nahajata ravnatelj g. Ivančič in delovodja g. Žabkar na orožnih vajah, je naša organizacija na prošnjo delavstva in naših obratnih zaupnikov posredovala, da se imenovanima orožne vaje preloži na čas boljše konjunktore in tako obvaruje delavstvo odpustov.

V tekstilni tovarni Novak in Comp. grozi odpust 100 delavcem. Delovodja je gospod Voj, ki se nahaja na orožnih vajah že od 25. septembra in sedaj je vpklican še tovarnar sam. V tem slučaju bi moral tovarno zapreti, ker bi sicer bila brez vsakega vodstva in nadzorstva. Tudi tukaj je naša organizacija na prošnjo delavstva posredovala in prepričani smo, da bodo vojaške oblasti uvidevne in tako obvarovale delavstvo huđega udarca ravno sedaj na zimo. Značilno je, da je socialistična organizacija prošnjo svojega članstva radi posredovanja v tej zadevi odklonila, češ: naj si pomaga sam. Čeravno nima več kot samo 10 članov v tej tovarni, je vendar pokazala, koliko ji je na tem, če delavstvo dela ali ne.

Naša pisarna Zveze združenih delavcev v Mariboru je odslej odprta vsak dan od 5. do 7. ure zvečer, ob nedeljah in prazni-

(Nadaljevanje z 2. str.)

Poleg te podpore pa dobi vojni obveznik še pribitek za vsakega otroka do 16. leta starosti, in sicer samo takrat, ako ima več kot enega otroka, in to po 3 din na dan.

Ako bi pri borzi dela ali delodajalcu delavci ne dobili vsega, kar smo navedli zgoraj, naj se prizadeji člani obrne na podružnico, katera nas bo sproti obveščala, mi pa bomo skrbeli, da se bo izplačevanje na borzi dela vršilo točno in pravično.

kih pa od 9. do 12. ure predpoldne. V tem času lahko dobite vsa potrebna pojasnila in poravnate zaostalo članarino.

Pobrežje

Na zadnji naši družabni prireditvi smo imeli kljub slabemu vremenu lep obisk in pa 400 din čistega dobička. V ta namen bomo meseca novembra imeli še eno prireditev, tako, da bomo lahko otroke naših članov čim bolj bogato obdarili za božičnico. Vse tiste pa, ki z nami trpijo in z nami mislijo, pa še niso člani naše organizacije, vabimo, da pristopijo v naš krog, kjer si bomo z združenimi močmi lajšali naše trpljenje. Svoje prostore imamo v Slomškovem domu na Aleksandrovi cesti št. 48 in prijave sprejema oskrbnik doma tov. Štisl Jože. Tov. predsedniku Frangežu in podpredsedniku Čepeju pa želimo, da bi se kmalu vrnila zdrava domov z orožnih vaj, ker ju zelo pogrešamo. Vse naše članstvo in katoliško misleče delavstvo opozarjamo na prosvetne večere, ki bodo od danes dalje vsako soboto s pričetkom ob pol osmi uri zvečer v Slomškovem domu. Na sporedu so bogata skoptična in druga poučna predavanja, posebej važna za delavce. Kar pa je najbolj važno, pa je, da so naši člani in delavci vstopnine prosti. Torej na svidenje v soboto! — Bog živi!

Murska Sobota

Zadnje čase je Našička d. d. v Dolnji Lendavi zopet odpustila okrog 50 delavcev. Vzrok odpusta nam še ni znan. Odpuščanje delavcev v tem času, ko se nam približuje zima in ko se nam v trumah vračajo izstradani sezonski delavci iz inozemstva, je velik udarec za naše delavstvo in je potrebno, da se takim odpustom delavcev posveča vso pozornost. Potrebno je tudi, da se oblast zanima za take postopke od strani podjetij, ker nam je znano, da se ravno podjetja v Dolnji Lendavi bolj malo ozirajo na tozadevne obstoječe predpise.

Poročali smo že na tem mestu tudi, da nas skrbi bodoča zaposlitev našega sezonskega delavstva, ker v sedanjih razmerah ne moremo poslati več nobenega našega delavca v inozemstvo. Res so nam razmere zmanjšale preveliko izseljevanje našega življa, vendar to še ni nobena rešitev tega vprašanja, ker imamo spomladi zopet 10.000 brezposelnih sezonskih delavcev, katerim bo treba preskrbeti dela in kruha. Ponovno prosimo vse oblasti, da že danes vzamejo v pretres to važno vprašanje in iščejo možnosti, kako in kje zaposliti to armado brezposelnih proletarcev.

Iz inozemstva se je vrnil znani zornik kominterne za Balkan g. Titan, kateri je živel celih sedem let v pregnanstvu. G. Titan je zadnje čase živel v Parizu, kjer je prišel v stike z našimi izobraženci. Spoznal je svojo zmoto in se je vrnil nazaj v naše vrste. G. Titan ima gotovo mnogokušenj za seboj in nam bo znal razkriti marsikatero cvetko iz komunističnega vrta.

Po daljši boleznij je umrl v Murski Soboti pri svoji sestri tov. Kerman Jožef, tehnični uradnik pri Standard Oil Comp. v Bosanskem Brodu. Truplo pokojnega tovariša je bilo prepeljano v njegovo rojstno vas v Bogojino, kjer je bilo položeno k večnemu počitku. Kako zelo priljubljen je bil rajnik Jože nam priča njegov pogreb, katerega sta se, poleg velike množice domačinov, udeležila tudi zastopnika firme, pri kateri je rajnik služboval, in to gospod ing. Najsidler Josip in g. ing. Fridman Leopold. Pri odprtem grobu se je od rajnega poslovil g. ing. Najsidler, kateri je prinesel iz daljne Bosne prst na grob tovariša, ki si je tekem svoje službe pridobil zaupanje svojih predpostavljanih, spoštovanje svojih kolegov in ljubezen vsega delavstva, ki je bilo pod njegovim nadzorstvom. Naj mu sveti večna luč in naj mu bo lahka prekmurska zemlja, njegove domače pa naj tolaži Vsemogočni!

Iz Nemčije poročajo, da se je tam smrtno ponesrečila naša sezonska delavka Antolin Katarina iz Odranec. Delavka je pri obiranju sadja tako nesrečno padla z drevesa, da si je zlomila tilnik in bila na mestu mrtva.

Litija

Naša podružnica ZZZD narašča iz dneva v dan. Ker delavstvo vidi v naši ZZZD pravo in odločno smer, se tudi ono vedno bolj približuje naši organizaciji.

Naša tovarna obratuje le po 4 dni tedensko; zato je naše delavstvo pri tem močno prizadeto.

Zaupniki so pri vodstvu tovarne glede na skrajšani delovni čas že večkrat intervenirali, ali vedno brez uspeha, ker tovarna ne dobi zadosti surovin. Kakor se sliši iz merodajne strani, bo tovarna primorana skrajšati delovni čas celo na 3 dni te-

densko. Tako bo delavstvo zopet močno prizadeto. Obupno se sprašuje, kje bo dobilo svoj vsakdanji kruh in toplo obleko, saj nam že zima trka na vrata.

Ker je delavstvo brez vsake podpore, je primorano, da se obrne za pomoč na oblast, da mu pomaga iz tega obupnega in težkega položaja.

V soboto, dne 14. oktobra se je pri nas vršil članski sestanek, kateremu je prisostvovalo lepo število članstva. Na tem sestanku nam je tov. Kralj, kot zastopnik centrale, v jedrnatih besedah obrazložil pomen in potrebo strokovne organizacije ZZZD ter njene cilje in taktiko boja za zboljšanje položaja delavskega stanu. Obrazložil nam je tudi delo centrale za koristi delavstva in o rdečih demagogih, ki bi radi terorizirali naše slovensko delavstvo. Omenil je tudi delo Delavske zbornice in Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Na tozadevna vprašanja je delavcem poročal tudi o delu Obrtnega sodišča. Končno je tov. Kralj povedal, kaj pomeni sporazum in avtonomija Slovenije za delavstvo ter kakšni bodo njegovi izgledi za zboljšanje svojega položaja.

Navzoči delavci, ki so izvajanjem tovariša Kralja sledili z izrednim zanimanjem, so mu na koncu njegovega govora navdušeno aplavdirali. Za tov. Kraljem je še tovariš Prebil govoril o položaju litijskega delavstva in njegovi kolektivni pogodbi, ob katero ga hočejo spraviti rdeči demagogi.

Na sestanku se je tudi kritiziralo postopanje zdravnika OUZZD z bolnimi delavci. Tozadevno se je sklenilo, da se organizacija obrne na merodajna mesta radi odprave nedostatkov.

Predoslje

Odbor podružnice ZZZD v Predosljah se tem potom zahvaljuje vsem podružnicam in somišljenikom našega pokreta, ki so se udeležili našega delavskega tabora. Istotako se zahvaljujemo tudi visokemu pokrovitelju našega tabora, delavskemu prvoboritelju g. dr. Mihi Kreku in našima botroma g. županu Ivanu Zabretu iz Bobovka in ge. Milki Zabretovi iz Britofa. Končno se zahvaljujemo tudi predsedniku centrale ZZZD tov. Prežljnu in uredniku »Slovenskega delavca« tov. Križmanu za udeležbo, predsedniku Kmečke zveze, kakor tudi gasilskim četam iz okolice, ki so nam pri organiziranju našega tabora v vsakem oziru priskočile na pomoč.

Velenjski rudarji proti komunistom

V našem kraju so brezvestni boljševiski agitatorji skušali vode zadnjih svetovnih dogodkov zopet napeljevati na svoj mlin. Mislili so pač, da živijo v krajih, kjer voda teče po hribu navzgor. Seveda njim ne gre za delavske interese, temveč le za svoje sebične koristi, za katere mislijo, da bi uspeli, če bi delavstvo njim sledilo. Širili so med delavstvom gorostasne novice in svojo protidelavsko in protinarodno usmerjenost pokazali s tem, da so se naslajali ob govorjenju, kako bi oni poštene slovenske delavce obešali po brzogovnih drogovihi zato, ker jim nočejo slediti in jim s tem priboriti komisarske stoličke.

V nedeljo, dne 15. t. m. je naša podružnica imela dobro obiskan članski sestanek, na katerem je govoril kot zastopnik centrale tov. Breznik Albin, in navzočim rudarjem pokazal sedanji položaj v pravi luči z ozirom na dogodke v svetu in naši državi. Obrazložil je tudi, kakšne tragomične figure so ti redki slovenski komunisti, ki mislijo, da Stalin brez njih kar biti ne more in stalno misli na to, kakšna komisarska mesta bi njim podelil, medtem ko slovensko delavstvo stoji v borbi za rešitev socialnega vprašanja in za svojo boljše bodočnost v okviru narodne celote brez rdečih demagogov in korupcionistov, kakršni so prijateljčki Moskve in milejši amsterdamovci, ki se prav dobro razumejo na razredno zavest takrat, kadar se vsedejo delavskemu stanu na hrbet in si iz njegovih žuljev napravijo rdečo lepšo sedanost, kakor so to delali v Delavski zbornici. Tov. zastopnik je tudi dejal, da se ZZZD volitev v Delavsko zbornico ne boji in bo pred volitvami slovenskemu delavstvu predložila svoje delo, obenem pa odkrila vse mahinacije rdečih demagogov. Ko bo slovensko delavstvo dobilo vpogled v delo prejšnje uprave Delavske zbornice, zlasti glede denarnega poslovanja, ki ne kaže samo pomanjkanje slehernega socialnega čuta, temveč tudi popolno brezvestnost do stanu, za katerega so ti ljudje govorili, da ga zastopajo, takrat prav gotovo noben normalni slovenski delavec ne bo glasoval zanje.

Tovariši rudarji so sprejeli izvajanja tov. Breznika z velikim odobravanjem in sklenili, da se bodo še bolj čvrsto oklepali svoje ZZZD ter delali na njeni razširitvi in

CENJ. NAROČNIKE-NEČLANE,

ki še niso poravnali naročnino za leto 1939, prosimo, da to čimprej storijo. Uprava.

učvrstitvi, da bo kos svoji nalogi, poštemu slovenskemu delavstvu priboriti boljši košek kruha.

Kako potrebna nam je strokovna organizacija, se vidi iz tega, ker tudi naša rudniška uprava se kaj malo ozira na zapisane pravice delavstva in smo zaradi tega napravili sklep, predložiti na merodajna mesta primerno resolucijo, da se bo upoštevalo kvalifikacijo rudarskih delavcev pri sprejemu v službo, po predloženih spričevalih.

Kočevje

Včasih se kje in komu očita, da dela proti delavskim interesom in proti lastnim koristim. Taki očitki pa niso vselej utemeljeni, posebno še, če takemu delavskemu nasprotniku ne moreš dokazati.

Kakor smo že v zadnji številki našega glasila povedali, je podjetje izobesilo poslovni red, ne da bi za to vedela oblast, in spremenilo delovni čas brez pristanka delavstva, odnosno obratnih zaupnikov. Podjetju gre sicer bolj v račun, da se dela od osmih zjutraj do štirih popoldan, kar pa nam ni prav. Radi kršitve obrtnega zakona prav radi tega poslovnega reda je okrajno načelstvo podjetje že kaznovalo za din 1000.—. Mogoče si podjetje predstavljajo, da je to krivda obratnih zaupnikov ali pa naše organizacije. To sodimo že iz tega tehtnega razloga, ker se je podjetje zastopniku Delavske zbornice izrazilo, da dokler ni bilo v tovarni organizacije, odnosno obratnih zaupnikov, ni bilo nikakšne pritožbe in so bili vsi delavci »zadovoljni«.

Nič ne zamerimo to podjetju, ker je, kakor nam je vsem delavcem dobro znano, res v tovarni »sožitje«, pa čeprav s tem delavci dejansko nismo bili prav nič zadovoljni. Delavec, ki ni imel zastopstva niti po organizaciji niti po obratnih zaupnikih, se je pač moral zadovoljiti z vsem, če mu je bilo po volji ali ne.

Zalostno je pa, da imamo pri nas tudi par takih delavcev, ki take izjave in narredbe podjetja pozdravljajo in celo podprijajo. Hvala Bogu, da sta med nami samo dva taka! Sicer bi pa mi zelo radi videli in tudi delamo na to, da bi podjetje nas vse tako spoštovalo in upoštevalo kakor ta dva, ki ju mi smatramo za »podjetniška zaupnika«.

Podjetje se izgovarja, da so dali delavci z lastnoročnimi podpisi pristaneke, odnosno, da prosijo za to, da se dela kakor si zamišlja podjetje, pa čeprav obratni zaupniki na to ne pristanejo. Obratni zaupniki in funkcionarji podružnice smo mogli zastopniku Delavske zbornice, ki je tozadevno interveniral pri podjetju v četrtek, dne 12. t. m., le dopovedati, da so se delavci in delavke v tovarni podpisali pač zato, ker so se bali, da bi to postalo zanje usodno. Podjetnik bi jih tako dobil na piko in ob prvi priliki bi zanje zmanjkalo dela.

O tem se je zastopnik sam prepričal, ko je zasljal delavstvo. Seveda ni bil tu navzoč zastopnik podjetja. In glej ga, spaka! Delavstvo se je premislilo in niti eden ni bil za to, da bi se delalo kakor podjetje zahteva s svojim poslovnim redom, katerega pa danes sploh ni.

Prepričani smo, da bo podjetje le uvidelo, da je pametneje in za obe strani najkoristnejše, da se spoštujejo od strani podjetja legitimni zastopniki delavstva, to je organizacija in obratni zaupniki.

Ziri

V soboto dne 14. t. m. se je ob 8. uri zvečer vršil sestanek delavstva ZZZD v Zireh. Sestanek je bil razmeroma še precej dobro obiskan, čeprav je bilo mnogo članov vpklicanih na orožne vaje ter se sestanka niso mogli udeležiti. Na sestanku je najprej spregovoril nekaj besed tov. Arčon, nato pa je podal strokovno poročilo tov. strokovni tajnik Višnar Drago. Sestanek je dobro uspel in so se navzoči delavci po sestanku razšli zadovoljni z vlogo, da se prihodnjega sestanka udeležijo v še večjem številu. Na sestanku so se pred vsem pokazale kot neutemeljene vse govornice o vojni, propadu ZZZD, zmagi marksizma itd.

Ljubljana - splošna

Na naši zadnji odborovi seji se je sklenilo, da se odslej pobira članarina v prostorihi splošnega in gradbenega delavstva Delavske zbornice, II. nadstropje, desno. Ugotovili smo tudi, da so člani precej zaočali s plačevanjem, ter naj vsak, dobro se zavedajoč svoje dolžnosti, nemudoma poravna svojo članarino, da bomo mogli

(Nadaljevanje na 4. str.)

(Nadaljevanje s 3. str.)

tudi mi ob času potrebe stati njemu ob strani. Ker brezposelnost narašča z dneva v dan in se zavedamo, da moramo pomagati drug drugemu, naj se zato vsi brezposelni zglasijo v naši pisarni radi brezposelnih podpor. Vsak naj navede vse točne podatke. Isto naj store vsi radi vpoklica na orožne vaje, da jih zamoremo držati točno v evidenci.

Nadalje naj se javijo vsi člani, ki bodo naročili koledarček za leto 1940, da zamoremo do določenega časa to javiti centrali. Koledarček bo stal Din. 8.—

Ormož

V nedeljo 15. t. m. se je vršil v gostilni g. Skoršič sestanek delavstva iz ormoške opekarne. Obisk je bil zelo lep. Prvi je poročal o organizacijskih zadevah predsednik podružnice ZZZD tov. Dornik. Grajal je marsikatero nedostanke, ki jih opaža na delavstvu, tako kar se tiče reda in poštenosti.

Za besedo je zaprosil tudi obratovodja opekarne g. Fekonja in je nato v svojih izvajanjih podajal s številkami podprte dokaze, v kako težavnem položaju se tovarna nahaja, zlasti radi konkurence drugih opekar z boljšo tehnično masinerijo. Omenjal je nevednosti radi obrtnega zakona § 219. češ, da je opekarina morala samo letos v 90 slučajih delavcem izplačati mezde, ko niso delali, koliko so plačali za delavstvo zavarovalnih prispevkov itd. Izgledalo je, kakor da smo na pogajanjih, kjer vsaka stran prednaša svoje zahteve in težave.

Nato je dobil besedo zastopnik centrale ZZZD. tov. Rozman Peter iz Maribora. Prvenstveno je odgovarjal na izvajanja g. obratovodje opekarne. Kakor se morajo izvajati vsi zakoni, tako se morajo izvajati tudi naši delavski. Delavci pri slabi mezdi, so slabo hranjeni, so mnogo bolj podvrženi bolehanju in pride pač § 219 o. z. pri takih podjetjih bolj pogosto v poštev. Smo proti izrabljanju teh pravic po komurkoli. Nikoli pa podjetnik ne more biti merodajen v tem, ali je delavec bolan, ali simulira. To spada v presojo zdravnikov. Ako zdravnik ugotovi bolezen, ne pomaga drugo, kakor priznati, da je delavec bolan.

Radi priznamo vsakemu podjetju različne izdatke. Vemo pa, da brez izdatkov, ne more biti tudi dohodkov, kakor obratno. Večina delodajalcev vedno zatrjuje, da dela s samimi izgubami le zgolj iz usmiljenja do delovnega ljudstva, da mu nudi vsaj skorjico kruha itd. So pač težave: mi delavci imamo pri tem svoje interese, pa tudi pravice, istotako tudi delodajalci. Zato je potrebno, da poznamo eden drugega in se v vsaki zadevi tudi sporazumemo. Zato naj delodajalci rajši strokovno organizacijo v vsakem svojem obratu podpirajo, namesto ovirajo. Strokovna organizacija prinaša v podjetje red in pravico, dočim pri neorganiziranem delavstvu more vladati popolna anarhija tudi v nečas in škodo podjetja. Nato je govoril o veliki potrebi strokovne organizacije za vse, ki si z delom svojih rok služijo vsakdanji kruh.

Govor so navzoči popolnoma razumeli in so govorniku na koncu povsem odobrvali. Z g. obratovodjem pa smo se nazadnje tudi razšli v najlepšem razpoloženju. Opekarški delavci držite svojo organizacijo, ker jo bomo še nujno potrebovali!

Viničarji!

Knjižice »Uredba viničarskega reda« so na razpolago vsem članom in tudi drugim. Dobe se pri načelstvu zveze v Ljutomeru ter pri naslednjih podružnicah: Gornja Radgona (Štraki Franc), Kapela (Kozar Jožef), Sv. Barbara v Halozah (Arbeiter Mihael), Zavrč v Halozah (Belšak Jakob), Fram (Stranjšak Alojz), v pisarni ZZZD v Mariboru (Štraus Julijan); ostale skupine lahko naroče pri načelstvu. Opozarjamo vse viničarje na veliko važnost, da si nabavijo tozadevno uredbo, da bo vsak posameznik vedno imel pri rokah zakonita določila te uredbe.

Ljubljana - gradbeni

Na seji celotnega zaupniškega odbora se je sklenilo, da se v svrhu delne ublažitve brezposelnosti in socialnih potreb naših tovarišev priredi Miklavžev večer v Delavski zbornici. Ker bojo obdarovani otroci naših tovarišev, a vsi kateri se nahajajo v težkem gmotnem položaju najsi bode radi bolezn, brezdelja, vpoklica na orožne vaje, naj svoje prošnje za miklavževanje čimprej pošljejo organizaciji s točnimi podatki.

Nadalje opozarjamo vse tovariše, kateri se nahajajo na orožnih vajah, da nam v kolikor se še niso javili organizaciji, da to čimprej store, da bo lahko organizacija vodila račune o njihovih družinah. Istočasno prosimo ostale tovariške organizacije, katere so materialno močnejše, naj nam pri izvedbi miklavževega večera pomagajo s tem, da nas podprejo s kakršnimikoli darili, živežem, obleko itd. Nadalje pozivamo vse brezposelne tovariše,

da se čimprej javijo v organizacijskih prostorih radi zaposlitve na novih ljubljanskih stavbah. Vse eventualne prošnje ali pritožbe se sprejemajo vsak dan med uradnimi urami od 9 do 12 in od 3 do 6. Opozarjamo ponovno, da vsi tovariši, kateri do danes niso poravnali svoje obveznosti napram organizaciji, to čimprej store, ker v nasprotnem slučaju ne bomo mogli ustreči njihovim prošnjam.

Istočasno se nam naj tudi javijo člani, ki bodo naročili koledarček za leto 1940, kateri izide začetkom prihodnjega meseca. Koledarček bo zelo zanimiv in uporabljiv za marsikatero delo. Cena koledarčka je Din 8.—

Sevnica

Za kulise je možno videti kadar se dvigne zagrinjalo. To zagrinjalo bomo morali dvigniti čimprej v podjetju Winkel, kopitarna v Sevnici, katera nam riše mračno bodočnost z redukcijami, češ, da ne more pošiljati naročil, kakor do sedaj v Angliji.

Ko bi ne poznali podjetniškega duha in tuje izobražence, bi pred tem strašilom vrgli puško v koruzo. Ker pa tako zakulisje preveč dobro poznamo, ga bomo popolnoma razkrinkali in s pogumom ter odločno zahtevali pravice, ki nam pripadajo.

Stojimo pred meznim gibanjem in pogajanjem za sklenitev kolektivne pogodbe. Da se delavci zavedajo tega važnega momenta je pokazal sestanek, ki se je vršil v nedeljo 15. t. m. in na katerem je kot zastopnik centrale tov. Luzar opisal zapreke in težkoče pri teh pogajanjih posebno še iz razloga, ker so še nekateri delavci, ki kljub temu, da so aktivni člani naše organizacije, ne upajo na sestanek in pred vsem svetom povedati, da so odločni borci za pravice, ki jim po človečanskim in državnih zakonih — pripadajo.

Izkušnje nas uče, da ni vse res in tudi ne more biti res, kar vržejo na dan zaščitniki podjetja (ljudje, ki so od podjetja pooblašteni.) Takrat ko smo se zbirali v organizacijske vrste na žagi in zbrali organizacijske zaupnike, smo zagledali lepega jutra na oglasni deski razglas, da so radi pomanjkanja naročil vsi delavci odpuščeni. Ne direktno, ampak indirektno je eden izmed poslovodčih gospodov dal namig, da bi ne šli v organizacijo in da naj bi še naprej bili v rokah usode (podjetja samega). Mi, ki imamo že veliko skušenj za seboj, se tudi tega strašila nismo ustrašili in danes smo celo ponosni na težkoče, ki smo jih morali takrat prestati.

Tam kjer nimamo obratnih zaupnikov in kjer jih radi naglega dela odbora za izvedbo istih, nismo mogli dobiti, se bo morala pač organizacija toliko bolj boriti, ker isti obratni zaupniki nam kljub vsem obljubam leta in leta niso mogli istih izpolniti.

Grosuplje

Že pred mesecem je naša podružnica potom naših obratnih zaupnikov intervenirala za zboljšanje plač odnosno za dodatek k obstoječi kolektivni pogodbi. Takrat so se gospodje zgovarjali, da na naše predloge ne morejo pristati, češ, da ni naročil in da sledi odpust delavstva. Sedaj pa ko moramo delati noč in dan svetek in petek nepretrgoma, se gospodje ne bodo mogli zgovarjati, da ni naročil in mi moramo izkoristiti to priliko s tem, da zahtevamo ponovno, kar nam je bilo odbito z zgoraj navedeno motivacijo.

Res je, da je dolgo čakati na uspehe organizacije, priznati pa morate tovariši, da jih je še veliko, ki stojijo, če že ne v nasprotnem taboru, pa izven organizacijskih vrst. Nešetokrat smo že povdarjali, da so neorganizirani delavci sami svoji, in nasprotniki nas vseh, ki se borimo, tako za svoje kakor njihovih korist.

Zavedajte se, da organizacija smo mi sami in kakor bomo močni mi, tako bo močna organizacija, po kateri se tudi merijo uspehi, zato sleherni delavec v naše vrste in zmaga je zasigurana.

Akcija godbenikov u Beogradu

Dne 11. t. m. so se vršila na beograjski inspekciji dela pogajanja med zastopniki sekcije godbenikov Jugorasa in zastopniki Združenja hotelirjev, kavarnarjev in restavraterev. Šlo je za ureditev delovnega časa tedenskega odmora in ostalih delovnih pogojev v gostinskih obratih glede dela godbenikov in je končno prišlo do sporazuma, da se v čim krajšem času zberejo potrebni podatki za vse tiste obrate, ki ne upoštevajo zakonitih odredb in da se ta seznam dostavi inspekciji dela.

Sekcija godbenikov bo ta seznam predložila inspekciji dela v najkrajšem roku, da bo mogla napraviti konec izigravanja godbenikov s strani delodajalcev.

Pravičnost je naša postava!

Svet v frontah

Zapadna fronta

Francoski vrhovni generalni štab poroča: Megla je ovirala razvoj vojaškega delovanja na zahodni fronti: Slabe vremenske razmere so zadrževale tudi letalstvo. V ozemlju zahodno od Saarlouisa je nemško topništvo dalje časa streljalo. Francosko topništvo je dobro odgovarjalo. Pehota trpi na obeh straneh zaradi blata, ki ga je povzročilo slabo vreme. Nemci so pošiljali v ospredje močne patrulne oddelke blizu Perla, toda mi smo jih brez vsake težave preprodili. Niti enega ujetnika niso dobili.

Na morju

Potopljena je bila angleška oklopnica »Royal Oak«. Na bojni ladji je bilo okrog 1200 moških posadke in častnikov, od katerih so jih po zadnjih poročilih rešili 414. Tonaža ladje je znašala 29.050 ton, stroški za izdelanje pa 2.269.000 funtov šterlingov. Ladja je bila končana novembra 1914. »Royal Oak« se je udeležil bitke pri Jütlandu med svetovno vojno, ko je bilo uničeno nemško brodovje. Tudi med državljansko vojno v Španiji je morala vzdržati hud ogenj. Ladja je bila spet dana v promet v Portsmouthu 7. julija letos. Po torpediranju »Courageous« je to druga velika bojna ladja, katero je izgubila britanska vojna mornarica.

Angleške ladje, ki so priplule »Royal Oaku« na pomoč, so takoj začele preganjati podmornico in so jo po vsej verjetnosti tudi potopile, ker je nemška vlada za uničenje angleške bojne ladje zvedela šele iz angleškega uradnega poročila. Nemške radijske postaje so dejale, da bo podrobno poročilo o potopu angleške ladje dano tedaj, ko bodo prišla obvestila s podmornice, ki je ladjo potopila. Ker to obvestilo še ni prišlo, se zdi, da je tudi podmornica izgubljena. S tem so Angleži uničili vsega štiri nemške podmornice.

Sovjetska vojska na madžarski meji

Sovjetska Rusija zbira v bližina madžarske meje na poljskem ozemlju veliko število čet. Vrste tankov in topništva se pomikajo proti meji. Namen tega premikanja sovjetskih čet ni znan.

Rusi gotovo nimajo kake posebne načrte, vendar je gotovo, da s svojo prisotnostjo v bližini slovaške meje hočejo izvajati vpliv na slovaško prebivalstvo ter povzročiti vznemirjenje in to tembolj, ker so opazili veliko število tankov in topništva v teh krajih.

Boljševiki zaprli sivolasega nadšk. Szeptyckega u Luovu

Rusi so v Luovu aretirali katoliškega, 80 let starega nadškofa msgr. Szeptyckega, ki je bil znan zaradi svoje ostre protikomunistične propagande. Na Nizozemskem pričakujejo, da se bodo v zasedeni Poljski pričela kmalu velika verska preganjanja, kar izhaja že iz lista »Brezbožnik«, ki pravi, da so v Ukrajini in Bel Rusiji že odstranjeni katoliški in ortodokski duhovniki, češ da so se omi zvezali s poljskimi kapitalisti, zabarikadirali v cerkve in se z orožjem v roki upirali vkorakanju ruskih čet na poljsko ozemlje.

Mirovna okrožnica papeža Pija XII.

Prva okrožnica sv. očeta Pija XII., ki jo povsod pričakujejo z velikim zanimanjem, bo objavljena 29. oktobra t. l. na praznik Kristusa Kralja. Ta dan bo sveti oče posvetil 12 novih škofov, ki pripadajo raznim plemenom, s čimer katoliška Cerkve dokazuje, da so v njenem naročju vsi narodi enaki. Sveti oče bo v okrožnici povabil vernike, naj prosijo Boga za pravičen mir na osnovi evangeljskih načel.

Kako se tuje ščiti u naši državi

Pristojne oblasti so od industrijskih podjetij zahtevale, da se jim dostavi seznam osebja, ki je podjetju potrebno za delo v slučaju vojne. in podjetja so te sezname predložila.

Neka belgrajska tekstilna industrija se je potrudila, da za slučaj vojne zavaruje svoje mojstre — inozemce in predložila njihova imena. Na ta način je tem bilo mogoče, da obiskujejo sanitetne in gasilske tečaje.

Blagor nam, če lahko dočakamo čas, ko bi nam tuji v slučaju vojne ščitili prebivalstvo pred sovražnimi napadi.

Hitlerjeva mirovna ponudba

Nemški kancler je po zasedbi Poljske Angliji in Franciji ponudil mir, češ, sedaj imam vse, kar sem želel, sklenimo mir in sodelujmo. Skličimo konferenco, ki bo uredila prihodnjo Evropo. Najprvo je na nemško mirovno ponudbo odgovoril francoski ministrski predsednik Daladier, ki je dejal, da takšne mirovne ponudbe, ki zahteva, da bi zavezniki potrdili krivice storjene Češki in Poljski, ne more sprejeti. Francija je vzela orožje v roke za to, da omogoči mir, ki bo trajen, ne pa samo premirje, ki ga neprestano prekinjajo grožnje in nova nasilja. Francija orožja ne bo odložila, dokler tega cilja ne doseže. — Za francoskim državnikom je govoril angleški ministrski predsednik Chamberlain, ki je odklonil nemško mirovno ponudbo, ker ne vsebuje ničesar, kar bi storjeno krivico popravilo in ker sedanja nemška vlada ne more dati jamstev zato, da bi svet veroval njenim mirovnim zagotovilom. Mir, ki ga želi Anglija, mora biti trden in stalen. Dokler tega ni, se bo Anglija borila z vsemi svojimi močmi. Odklonilni stališči Francije in Anglije sta v Berlinu izzvali presenečenje, ki je prišlo do izraza v govoru, ki ga je imel vrhovni predstojnik nemškega tiska, ki je dejal, da je sedaj odvisno le še od Amerike, ki edina ima moč, da prisili Anglijo za konferenčno mizo. Ako pa tudi tega ne bi bilo, potem bo Nemčija šla v boj z vsemi silami in se bo kmalu izkazalo, tako je dejal, kdo bo koga premagal ali izstradal. S tem smemo reči, da je takoiimenovana nemška »mirovna ofenziva« spodletela in da bo vojna na zahodu Evrope šla dalje, odnosno, da bo odslej zavzela mnogo hujše oblike totalne vojne, ali vojne z vsemi sredstvi na življenje in smrt.

Baltiške države

Sovjetska Rusija je zaporedno prisilila Estonsko, Letonsko in Litvo, da so se ji predale in ji dovolile, da se po njihovem ozemlju naselijo stalne sovjetske vojaške posadke. Tudi na Finsko je sovjetska Rusija navalila. Borba tamkaj še ni končana, ker je mala, komaj 4 milijone močna Finska odločena, da se postavi v bran sovjetski Rusiji. Borba za Finsko bo trajala najbrže še nekaj dni, ker se za njo zavzemajo vse skandinavske države (Danska, Švedska in Norveška), ki se vse čutijo ogrožene po sovjetski Rusiji. Skandinavski vladarji se zberejo na konferenci v Stockholmu. Toda mnogo verjetnosti je, da bo sovjetska Rusija tudi Finsko potisnila ob zid in s tem ustoličila izključno oblast na Baltiku.

Selitev nemških manjšin

Eden od pogojev za nemško-sovjetski pakt je bil, da se morajo vse nemške manjšine nemudno preseliti iz vseh baltiških držav v Nemčijo. To se sedaj dogaja. Nekaj sto tisoč Nemcev bo moralo iz baltiških držav v Nemčijo, ki jih bo naselila po nekaterih pokrajinah osvojene Poljske. Tudi iz Južnega Tirola se bodo Nemci začeli seliti. Prav tako govorijo, da se bodo morali preseliti iz podonavskih in balkanskih držav.

Turčija

Turčija je po večtedenskih pogajanjih s sovjetsko Rusijo dosegla sporazum, a istočasno je podpisala vojaško zvezo tudi z Anglijo in Francijo. Turčija je postala na ta način neke vrste osrednje oporišče, ki s svojim paktom s sovjetsko Rusijo brani nedotakljivost meja na Črnem morju in Balkanu, s svojimi pakti s Francijo in Anglijo pa nedotakljivost sedanjega stanja v vzhodnem Sredozemlju in tudi na Balkanu. Temu primerno se pod močno pobudo Jugoslavije tudi balkanske države utrjujejo v svoji odločnosti, da ohranijo nevtralnost in se drže izven evropske vojne. Tudi Italija jim pri teh mirovnih prizadevanjih pomaga.

Italija

Stališče Italije, ki ga opisujejo kot stališče čakanja v pripravljenosti, še ni povsem jasno, a se bo v kratkem zjasnilo. Mirovno udejstvovanje Italije na Balkanu, nevarnost sovjetskega razmaha v Evropo, zveza s Španijo, to so tri postavke, ki dajejo upati, da bo Italija ostala nevtralna, pa čeprav je zaveznica Nemčije. Stališče Italije bo izredne važnosti za mnoge druge države.

Neutralne države

Položaj nevtralnih držav, med katerimi je tudi naša država, se v preteklem tednu ni poslabšal. Vedno bolj trdno postaja upanje, da bodo svojo nevtralnost ohranile.